

Infrastrukturminister Tomas Eneroth
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Bekymmersam utveckling av regelinfrastrukturen inom transportområdet

Infrastrukturfrågorna lyfts kontinuerligt fram som en nyckelfråga för att lösa såväl utmaningar inom transportpolitiken som avgörande för näringslivets tillväxt. Vi delar uppfattningen att satsningar för att utveckla vår infrastruktur är otroligt viktiga. Väl fungerande transportlösningar är dessutom avgörande för ett land som Sverige med en stor exportorienterad industri. Politiskt sett finns idag en bred enighet om betydelsen av dessa investeringar - även om vi inser att det naturligtvis kan finnas olika uppfattningar om prioriteringen mellan olika satsningar. Utöver infrastrukturen spelar naturligtvis även de fartyg och fordon som används en vital del tillsammans med informationsflöden.

Våra medlemmars dagliga verksamhet styrs dock också av en mängd lagar, förordningar och föreskrifter som sammantaget utgör det svenska och internationella regelverket. Reglerna utgör ett ramverk för vad som är möjligt, sätter gränser genom miniminivåer och ställer krav på branschen - detta är alla viktiga delar av den regelinfrastruktur vi lever under. Inom vissa trafikslag är inslaget av EU-reglering och internationella regler betydande och i vissa delar är den nationella rådigheten begränsad. Det är dock den helhet som nationella och internationella regler gemensamt utgör som ger förutsättningarna för svenska transportföretag att bedriva och utveckla sin verksamhet. Regelverket inom transportområdet sätter därmed ramarna. För företagen inom transportområdet är regelverket därmed ofta en lika viktig del som den fysiska infrastrukturen.

Väl fungerande regelverk är helt avgörande för att vår verksamhet ska fungera på ett effektivt och hållbart sätt. Det driver också innovation, hållbara transporter och skapar förutsättningar för likvärdiga konkurrensvillkor för branscherna. Trots detta upplever vi att engagerad regelutveckling alltför ofta åsidosätts. Samhället står inför betydande utmaningar inom miljö- och hållbarhet, kapacitet och konkurrenskraft där regelramverket är en avgörande faktor för svenska företag verksamma inom sjöfart, luftfart, väg- och järnvägstransporter.

På det stora hela gör svenska myndigheter och Regeringskansliet ett bra arbete med att underhålla denna regelinfrastruktur. Regeringen och myndigheterna värnar även svenska intressen i förhandlingarna inom EU och globalt inom FN. Internationellt är Sverige dessutom en starkt bidragande faktor till att vi når längre samt ökar miljömedvetenheten och säkerheten. Vårt nationella regelverk är dessutom ofta tydligt och från branschen kan vi se att myndigheter dagligen arbetar med att implementera internationella regler. Kvaliteten i och resurssättningen av Sveriges EU-regelarbete är dock varierande och i samband med Storbritanniens utträde kommer vi dessutom att förlora såväl en potentiell allierad som stöd i analys och strategisk positionering.

En mycket oroande utveckling är emellertid att vi under en längre tid kunnat konstatera att myndigheterna trots stora insatser inte hinner med att utveckla regelinfrastrukturen, utan i princip har fullt upp med att implementera EU:s regler. Vi kan ge otaliga exempel på bra utredningar som inte genomförs utan istället hamnar på hyllan. Inte av skälet att det är något fel på förslagen utan enbart av det faktum att det saknas resurser för att genomföra dem i svensk rätt. På motsvarande sätt har det under en lång följd av år saknats resurser för att ta de stora greppen att modernisera, se över och utveckla lagstiftningen för att på allvar ge förutsättningar att använda ny teknik eller förbättra förutsättningarna för en snabb och enkel implementering av internationella regelverk.

Listan över centrala regelstrukturer som behöver ses över och moderniseras kan göras lång. Tre exempel är fartygssäkerhetslagen, luftfartslagen och den redan föreslagna översynen av järnvägens organisation.

Våra medlemsföretag önskar inte nödvändigtvis fler regler - men däremot bättre regler och regler som ligger så när EU och internationella regler som möjligt. En märklig situation uppstår när vi tidvis måste konstatera att kostnaderna för näringslivet för att man inte får till stånd en viss regel eller får internationella regler på plats tillräckligt fort innebär att företagen drabbas av kostnader som vida överstiger kostnaderna för att genomföra själva regeländringen.

En degraderande regelinfrastruktur är lika allvarlig som minskade investeringar i spår, vägar, hamnar, flygplatser eller annan kritisk infrastruktur. Under en längre tid har vi observerat att denna utveckling inte hinns med inom Regeringskansliet i tillräcklig takt för att tillförsäkra att svenska företag inom transportsektorn kan agera för att säkerställa konkurrenskraft, utveckla nya logistiklösningar och bidra till att möta samhällsutmaningarna.

Mot denna bakgrund vill vi i och med bildandet av det nya Infrastrukturdepartementet särskilt lyfta behovet av att underhålla och utveckla regelinstrukturen inom transportområdet. Det handlar i allt väsentligt om själva grundförutsättningarna för våra svenska företag oavsett om vi talar om näringslivets ramvillkor eller konkreta regler inom t.ex. miljö- eller säkerhetsområdet. Utvecklingen är oroande och varje dag som går innebär att Sverige tappar i konkurrenskraft. Kostnaden för att tillförsäkra Regeringskansliet och myndigheterna rätt bemanning och utvecklingsresurser utgör dessutom en bråkdel av kostnaden för infrastrukturåtgärder.

Vår uppmaning till regeringen är därför att tillförsäkra resurser för att utveckla och komma i kapp med utvecklingen också av regelinstrukturen, i syfte att ge svenska företag inom sjöfarts- och luftfartsområdet, samt väg- och järnvägsområdet förutsättningar att fortsatt utvecklas och växa. I mångt och mycket handlar det om progressiva åtgärder för att skapa förutsättningar för ansvarstagande svenska företag och dessa företags möjligheter att möta konkurrensen. Inte minst från mindre seriösa aktörer. Praktiskt skulle detta exempelvis kunna genomföras dels som en generell anslagsökning till det nya Infrastrukturdepartementet i detta syfte, dels en särskild satsning under fem år för att komma i fatt och påbörja arbetet med kraft. Mot bakgrund av att Sveriges konkurrenskraft är satt under press vill vi understryka behovet av skyndsamma åtgärder.

Vi skulle också föreslå ett möte för en diskussion kring behoven och vägen framåt i denna trängande fråga. Från branschens sida är vi beredda att bidra i arbetet där så är möjligt.

Anders Hermansson
Näringspolitisk chef
Svensk Sjöfart

Ulf Perbo
Näringspolitisk chef
Transportföretagen

Björn Westerberg
Vd
Branschföreningen
Tågoperatörerna

Rickard Gegö
Vd
Sveriges Åkeriföretag